

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-84/23-U

Název	Výchovný ústav a středisko výchovné péče, Pšov
Sídlo	Pšov 1, 441 01 Podbořany
E-mail	hanka.kote@seznam.cz
IČO	49123734
Identifikátor	600029247
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Sáva Arabadžiev
Zřizovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Místo inspekční činnosti	Pšov 1, Podbořany
Inspekční činnost na místě	24. 1. až 26. 1. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Charakteristika

Príspevková organizace Výchovný ústav a středisko výchovné péče, Pšov (dále „školské zařízení“) vykonává činnost výchovného ústavu, střediska výchovné péče a školní jídelny. Do výchovného ústavu (dále „zařízení“) jsou zařazováni chlapci s nařízenou ústavní nebo ochrannou výchovou, kteří ukončili základní vzdělávání. K datu inspekční činnosti bylo v zařízení evidováno celkem 37 chlapců, z toho 14 bylo v zařízení fyzicky přítomno. Pět chlapců mělo povolený pobyt mimo zařízení, tři byli ve vazbě, jeden ve zdravotnickém zařízení a 14 chlapců bylo na útěku. Výchovně vzdělávací činnost probíhala ve čtyřech výchovných skupinách. Pro chlapce po ukončení povinné školní docházky, kteří se dále nepřipravují na budoucí povolání vzděláváním, je v zařízení zřízena pracovní výchovná skupina (dále „PVS“). V termínu inspekce do ní bylo zařazeno 12 chlapců. Dva chlapci navštěvovali externí střední školy.

Středisko výchovné péče (dále „středisko“) poskytuje všestrannou preventivně výchovnou péči dětem, u nichž se v průběhu jejich vývoje objevily poruchy chování. Středisko aktuálně poskytuje ambulantní služby 97 klientům, do internátního oddělení bylo umístěno sedm klientů.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školského zařízení postupně realizuje cíle, které si stanovil v koncepci rozvoje zařízení v oblastech zajištění výchovně vzdělávacích aktivit a rozvoje materiálního zázemí školského zařízení. Uží vedení prošlo částečnou reorganizací a aktuálně je to stabilizovaný tým vychovatelů a odborných pracovníků s jasně definovanými povinnostmi. Ředitel část svých řídicích kompetencí delegoval na vedoucího vychovatele zařízení, vedoucího střediska a vedoucího PVS. Hospitační a kontrolní činnost ve školském zařízení je realizována podle plánu, je efektivní, její výsledky jsou projednávány s jednotlivými pedagogickými pracovníky i na pedagogické radě.

Vnitřní informační systém je založen na elektronickém systému a na osobním kontaktu pedagogů a odborných pracovníků. Informace o dopolední činnosti chlapců, včetně hodnocení, získávají vychovatelé a vedení zařízení každý den na společných setkáních. Zákonní zástupci získávají informace o svých dětech telefonicky a při osobních jednáních.

Od minulé inspekční činnosti došlo k minimální obměně pedagogického sboru. V současné době většina pedagogických pracovníků splňuje odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, ostatní si ji doplňují. Všichni pedagogové splňují psychickou způsobilost, všichni zaměstnanci bezúhonnost. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá hlavně na základě zájmu pedagogů. Vzdělávacích akcí a seminářů se zaměřením na rizikové chování, závislostní chování, nebo na děti s psychiatrickým onemocněním se pedagogové účastnili jen sporadicky.

Poradenské pracoviště je tvořeno metodikem prevence, etopedem a externí psychologkou pracující na částečný úvazek. Tito odborní pracovníci ve vzájemné spolupráci napomáhají chlapcům v průběhu adaptačního procesu se začleněním do nové sociální skupiny, poskytují jim podporu při postupném odstraňování závislostí na návykových látkách, podporují korekci disociálních vztahů a postojů a změnu jejich hodnotového systému. Pro zajištění plné odborné psychologické péče pro chlapce s psychiatrickou diagnózou, rozvinutým rizikovým chováním a ohrožené závislostmi chybí v zařízení psycholog na plný úvazek.

Školské zařízení má dobré prostorové a materiální předpoklady pro realizaci školního vzdělávacího programu. Využívá k tomu čtyři samostatné budovy, samostatnou budovu

kuchyně a školní jídelny a několik dalších provozních budov. Každá výchovná skupina má byt s klubovnou, kuchyňským koutem, pokoje, koupelnu a sociální zařízení. Byty jsou dobře a účelně vybaveny. V budově, kde je ředitelství, jsou i prostory střediska. V souladu s možnostmi školského zařízení je materiální vybavení průběžně obnovováno, modernizováno. Chlapci mají prostor s volným přístupem, kde si mohou uchovávat své osobní věci uzamčené. Vybavení odborných učeben nábytkem je starší, ale odpovídá svému účelu. Prostory výchovné skupiny pro děti s uloženou ochrannou výchovou jsou oddělené od ostatních výchovných skupin. Zájmové činnosti mohou chlapci realizovat v hracích koutcích (stolní tenis, stolní fotbal), posilovně a hudební místnosti. Ke sportovním činnostem je využíváno nové multifunkční hřiště v areálu školského zařízení, nebo tělocvična, kam vychovatelé s dětmi dojíždí.

Školské zařízení v rámci plného hmotného zaopatření poskytuje dětem celodenní stravování ve školní jídelně. Zajištěna je pestrá strava s ohledem na získání a upevňování zdravých stravovacích návyků a celodenní pitný režim.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výchovně vzdělávací proces v zařízení je založen na důsledném dodržování pevně stanoveného programu se silným akcentem na motivační složku. Důležitou roli hraje pozitivní hodnocení a individuální přístup zohledňující zdravotní a duševní specifika jednotlivých chlapců. Ti jsou podporováni v rozvoji klíčových kompetencí, praktických dovedností, v komunikaci s rodinou, vedeni ke zdravému životnímu stylu. V průběhu inspekční činnosti panovala v zařízení příjemná, klidná atmosféra, pracovníci byli v komunikaci s chlapci vstřícní, poskytovali jim prostor k vyjádření názoru, vhodnými metodami usměrňovali jejich chování. Programy rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“) definují individuální cíle dětí v dílčích oblastech, ale nekorespondují s obsahem týdenních plánů, ve kterých se často neprojevovaly individuální výchovné cíle jednotlivých chlapců, což neumožňovalo aktivně reagovat na jejich měnící se potřeby.

Odpolední činnosti probíhaly podle týdenních plánů, které byly v souladu s nastaveným ročním plánem výchovně vzdělávacích činností a zároveň odpovídaly cílům stanoveným ve školním vzdělávacím programu. Ve sledovaných aktivitách chlapci pracovali samostatně, v případě potřeby žádali spontánně o pomoc vychovatelů. Pedagogičtí pracovníci je aktivně motivovali k řádným výkonům. Při sportovních činnostech si zlepšovali sportovní dovednosti a spolupráci při volné hře. Pracovní aktivity probíhaly na zahradě a dvoře zařízení. Interakce mezi chlapci navzájem probíhala bez problémů, dokázali se vzájemně respektovat i respektovat pokyny pedagogických pracovníků a dodržovat nastavená pravidla. Realizované organizační formy a aplikované metody byly vhodně zvoleny přiměřeně k jejich věku i k jejich individuálním potřebám. Vychovatelé při všech činnostech zohledňovali aktuální zdravotní a psychický stav dětí i jejich speciální a specifické vzdělávací potřeby, projevovali velkou dávku empatie a obecně měli značný přehled o dovednostech a schopnostech jednotlivých chlapců. Běžné denní aktivity jsou v souladu s plánem výchovně vzdělávací činnosti několikrát ročně doplněny víkendovým či týdenním pobytem mimo zařízení, jehož cílem je vedle změny prostředí i odpočinek, pobyt v přírodě, její poznávání a návštěva zajímavých míst.

Dva chlapci se připravují na budoucí povolání v externích středních školách. Většina chlapců umístěná v zařízení není schopna docházku do externí školy zvládnout a jsou zařazeni do PVS při zařízení. Přípravování jsou podle vzdělávacího plánu jak v teoretických oblastech, tak i v praktických dovednostech. Aktivně jsou tak vedeni k pracovním návykům, přebírání zodpovědnosti za svěřené úkoly se snahou o změnu osobních hodnot. Zařízení

nabízí chlapcům z PVS možnost rekvalifikačních kurzů, kterými jsou obsluha manipulačního vozíku do 5 tun, obsluha motorové pily a obsluha křovinořezu. Rekvalifikační kurz umožňuje chlapcům bez středního vzdělání získat jistou odbornou pracovní specializaci, která jim rozšiřuje uplatnění na trhu práce.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Systém hodnocení v celém zařízení je postaven na kladné motivaci, oceňuje pozitivní chování a přispívá k socializaci a resocializaci chlapců. Těm je každý den poskytována zpětná vazba k jejich chování, k přístupu k plnění jejich povinností, a to v podobě kombinovaného bodového a slovního hodnocení. Chlapci mají možnost se ke každému hodnocení vyjádřit, čímž jsou posilovány jejich komunikativní kompetence a jsou tak přirozeně vedeni k sebereflexi. Důraz je kladen na pozitivní hodnocení a motivaci s cílem posilovat správné chování a jednání. Většina chlapců má při příchodu problém v dodržování režimu, proto jsou všechny činnosti přesně rozvrženy v čase, pravidelně se střídají a zároveň nabízejí pro chlapce i potřebnou rozmanitost. V průběhu pracovního týdne jsou chlapci hodnoceni v oblastech vyplývajících z cílů PROD s důrazem na podporu rozvoje klíčových kompetencí, schopností a dovedností. Při splnění cílů PROD mohou získat výhodu např. v podobě prodloužené večeře, nebo mimořádné samostatné vycházky. Tento systém je pro tuto cílovou skupinu dětí velmi motivující.

Chlapci jsou pedagogy průběžně připravováni na odchod ze zařízení. Jsou vedeni k finanční gramotnosti, k dovednostem spojeným s nakupováním, úklidem, hygienou, bezpečným pohybem po okolí. Zařízení aktivně napomáhá i jejich návratu k jejich zákonným zástupcům, při vyhledávání chráněného bydlení, popř. vhodného zaměstnání.

Zařízení vykázalo v roce 2022 vysoké množství útěků chlapců, kterých bylo 321. Jedná se zpravidla o krátkodobé útky do 24 hodin, evidovány jsou však i útky dlouhodobé. Plných 163 útěků realizovalo jen devět chlapců. Zařízení analyzuje důvody útěků, realizuje individuální terapeutické rozhovory s chlapci útkáři, ale stále se zatím nepodařilo tuto situaci výrazně zlepšit.

Pedagogové PVS aktivně vyhledávají zejména možnosti pracovního uplatnění dětí mimo zařízení pro obec, v níž zařízení sídlí, nebo spolupracují s externími soukromými subjekty při realizaci jednoduchých pracovních a úklidových činností. Tyto činnosti značně rozšiřují pracovní kompetence chlapců, kteří mohou praktickou přípravu realizovat v běžných pracovních podmínkách mimo školské zařízení.

Chlapci mají možnost vycházek, a to jak samostatných, tak s asistencí, dále pravidelných návštěv, dovolenek a styku se svými rodinnými příslušníky. Kromě možnosti návštěv zákonných zástupců v zařízení je běžný kontakt telefonický i písemný. Tento způsob přirozenou formou přivádí chlapce k promyšlenému plánování času, napomáhá dodržení řádu a pravidel, což v konečném důsledku může podpořit úspěšný přechod dítěte zpět do běžného života.

Ambulantní oddělení střediska výchovné péče zabezpečuje pro svoji spádovou oblast individuální i skupinové speciálně pedagogické a psychologické služby dětem s rizikem poruch chování nebo s již rozvinutými projevy poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji se zaměřením na výchovné, rodinné, školní a psychické problémy a zneužívání návykových látek. Rovněž zajišťuje výchovné poradenství a rodinné konzultace. Klientům internátního oddělení je na základě smlouvy se zákonnými zástupci poskytována nepřetržitá výchovně vzdělávací péče na základě individuálního výchovného

plánu, psychologická a etopedická péče včetně diagnostiky, ubytování a stravování a výuka podle individuálního vzdělávacího plánu klienta.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Vedení zařízení aktivně inovuje prostorové a materiální vybavení.
- Pro zájmovou a rekreační činnost chlapců bylo zbudováno multifunkční hřiště a pořízeno vybavení pro sportovní aktivity.
- Byly zavedeny pravidelné skupinové a individuální komunitní terapie s odbornými pracovníky.
- Zařízení i nadále eviduje značný počet útěků. S tímto negativním trendem zařízení sice terapeuticky pracuje, ale zatím se mu nedaří tento vývoj zvrátit.

Silné stránky

- Možnost absolvovat rekvalifikační kurzy rozšiřuje absolventům zařízení uplatnění na trhu práce.
- Důležitým prvkem posilujícím kvalitu vzdělávání je trvalá spolupráce zařízení s externími partnery, protože umožňuje žákům získávat potřebné kompetence v reálném pracovním prostředí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Programy rozvoje osobnosti dítěte plně nekorespondují s nastavením týdenních plánů, ve kterých se často neprojevují individuální výchovné cíle jednotlivých chlapců. To neumožňuje neprodleně reagovat na jejich měnící se potřeby.
- Zařízení eviduje vysoké množství útěků, které narušují kontinuitu výchovně vzdělávací činnosti.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Systematicky propojit týdenní plány s programy rozvoje osobnosti dítěte, aby mohly být naplňovány individuální cíle jednotlivých chlapců.
- Vypracovat a realizovat efektivní systém pro snížení počtu útěků dětí ze zařízení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina – úplné znění (č. j.: MSMT – 3601/2015-1, únor 2015) včetně dodatku
2. Jmenování ředitele s účinností od 1. 8. 2020
3. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení (ze dne 23. 1. 2022)
4. Výkaz o středisku výchovné péče (Z 34-01) podle stavu k 30. 9. 2022
5. Výkaz o zařízení pro výkon ústavní – ochranné výchovy (Z 14-01) podle stavu k 31. 10. 2022
6. Školní vzdělávací program VÚ a SVP platný ve školním roce 2022/2023
7. Roční plán práce, školní rok 2022/2023
8. Vzdělávací program pracovní výchovné skupiny platný ve školním roce 2022/2023
9. Týdenní programy výchovných skupin vedené ve školním roce 2022/2023
10. Vnitřní řád výchovného ústavu a střediska výchovné péče Pšov, školní rok 2022/2023
11. Zápisy z hospitační činnosti za školní roky 2021/2022, 2022/2023
12. Osobní spisy dětí včetně návrhů specifických výchovných a vzdělávacích potřeb stanovených v programu rozvoje osobnosti dítěte vedené ve školním roce 2022/2023, výběr k termínu inspekce
13. Koncepce rozvoje (ze dne 20. 12. 2022)
14. Plán vzdělávání školní rok 2022/2023 – pro všechna střediska
15. Kniha denní evidence dětí umístěných v zařízení, školní rok 2022/2023 k termínu inspekce
16. Kniha úředních návštěv vedená v kalendářním roce 2022 a 2023, k termínu inspekce
17. Kniha ostatních návštěv vedená v kalendářním roce 2022 a 2023, k termínu inspekce
18. Personální dokumentace zaměstnanců (doklady o odborné kvalifikaci, výpisy z rejstříku trestů, doklady o psychické způsobilosti) – vzorek
19. Výroční zpráva za školní rok 2021/2022
20. Inspekční zpráva České školní inspekce č. j.: ČŠIU-1546/19-U (ze dne 10. 12. 2019)
21. Webové stránky školského zařízení: www.vupsov.cz

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jiří Holomek, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

.....

Bc. Jana Sejvalová, kontrolní pracovnice

.....

Mgr. Lukáš Valda, odborník pro speciální
zařízení

.....

V Českých Budějovicích 20. 2. 2023